

A Médiatanács 62/2013. (I.16.) számú végzésének kivonata

Előzmények:

A Médiatanács Mttv. 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyeleti hatáskörében, állampolgári bejelentés alapján, hivatalból elvégezte a Kanizsa Hír Kft. médiatartalom-szolgáltató által kiadott www.kanizsahir.hu sajtótermékben 2012. június 27-én megjelent „A részönkormányzat támogatta a kiskanizsai elhelyezést” című médiatartalom hatósági ellenőrzését.

„A részönkormányzat támogatta a kiskanizsai elhelyezést” című cikk első része tényszerű tudósítás volt a Nagykanizsán (Kiskanizsa városrészben) tervezett javító-nevelő intézet létesítéséről, második része pedig a cikkben megnyitható videót tartalmazott „Tizenéves cigánybűnöző a Blahán: Maugli” címmel. A szöveges részt és a videót a cikk szerzője egy mondatral kötötte össze, miszerint a kisfilmmel a javító-nevelő intézetek világát szeretné új oldaláról megvilágítani. A www.youtube.com internetes videó-megosztóról elérhető szerkesztett kisfilm hírhedt bandavezérként, közveszélyes bűnözőként tüntetett fel egy gyermeket, akinek magatartását már az összeállítás elején, a címben összekapcsolta a származásával: „cigánybűnöző”. Az összeállítás – a hivatkozás szerint – az Index által készített videó Kuruc.info általi újravágásával és felcímkézésével készült.

A hatósági ellenőrzés során felmerült az Smtv. 17. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértése.

A Médiatanács döntése:

A Médiatanács a hatósági eljárást a Ket. 31. § (1) bekezdés j) pontja alapján megszüntette.

A Médiatanács döntésének indokai:

A Médiatanács megállapította, hogy a www.youtube.com videó-megosztó ugyan nem tartozik a joghatósága alá, azonban a www.youtube.com videó-megosztóról származó videó, filmes illusztráció a cikk részévé vált azáltal, hogy annak szerzője oda csatolta, az a cikkben megnyitható. A Médiatanács a vonatkozó cikket és az annak részét képező videó tartalmát egységes egészként, a sajtótermék részeként vizsgálta az Smtv. 17. § (1) bekezdésének megsértése szempontjából.

Az **Smtv. 17. § (1)** bekezdése értelmében: „A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére”.

A Médiatanács a gyűlöletkeltés médiajogi tilalmával kapcsolatban hivatkozott az Alkotmánybíróság 1006/B/2001. sz., a 165/2011. (XII. 20.) sz. és a 30/1992. (V.26.) számú határozataira.

Az állampolgári bejelentésben kifogásolt médiatartalom vonatkozásában a Médiatanács megállapította, hogy a cikk szöveges része tárgyilagos tudósítás, nem említ társadalmi csoportokat és gyűlöletkeltő elemeket egyáltalán nem tartalmaz. A szöveges rész utolsó mondata szerint a javító-nevelő intézetek világát illusztrálja a csatolt videó. A videó elemzése során azonban megállapítást nyert, hogy az nem a javító-nevelő intézetekben élő gyermekekről, hanem egyetlen személyről, a videó címében „cigánybűnözőnek” nevezett tizenéves gyerekről szól. A film főszereplője a javító-nevelő intézetről mindössze annyit mondott, hogy volt egy ilyen intézetben, de megszökött, mert „simán ki lehet szökni” (2:10-2:22).

A gyűlöletkeltés médiajogi tilalmának megsértése akkor állapítható meg, ha a médiatartalomban azonosítható egy társadalmi csoport, amelynek tagjaival kapcsolatban erőszakos indulat és gyűlölet keltésére alkalmas megnyilvánulások jelennek meg.

A vizsgált médiatartalomban nem különíthető el egyértelműen ilyen társadalmi közösség. A videó címében ugyan szerepel az a szó, hogy „cigánybűnöző”, de ezen kívül sem a cikk szöveges része, sem a videó nem említette a romákat, azaz a médiatartalom nem jelenített meg a roma kisebbségre vonatkozó előítéleteket, általánosításokat. Kétségtelen, hogy a videó címe önmagában rasszizmusra, szélsőséges véleményre utalt, de magában az audiovizuális tartalomban – a címét leszámítva – nem szerepelt sem faji megkülönböztetést, sem közösségi elleni gyűlöletkeltést megvalósító tartalom. Megállapítható, hogy a kuruc.info internetes oldal kapcsolatba hozása a videóval szintén erősítheti a nézőben azt a percepciót, miszerint a tartalom faji megkülönböztetést foglal magában, az adott internetes oldalról ugyanis a közvélemény legtöbbször a rasszista tartalmakra asszociál, de ennek az adott, konkrét tartalom vizsgálatában nem lehetett jelentősége. Megállapítható továbbá, hogy a videó összességében – az alkotmánybírósági gyakorlat szempontjait és a Hatóság korábbi, releváns gyakorlatát figyelembe véve – nem volt jogsértő, mert bár a cím és a tartalom összekapcsolása alkalmas lehet bizonyos diszkriminatív sztereotípiák erősítésére (kiváltképp, ha valaki csak a videó címét olvasta el, de utána nem tekintette azt meg), azonban a tartalom maga nem volt gyűlöletkeltő a roma közösséggel szemben. (Mehökkenést, és ellenszenvet előidézhetett a videó „főszereplőjével” szemben, a videó eredeti készítői, és az azt az újságcikk illusztrációjaként felhasználó szerkesztők feltehető szándékának megfelelően).

A videót azon újságcikkkel együtt kellett értékelni, amelynek az illusztrációjául szolgált, és így – mivel a cikkben semmilyen formában nem volt szó gyűlöletkeltésről egy társadalmi közösséggel szemben, és a cikkben még csak említésre sem került a roma közösség – megállapítható volt, hogy annak irányultsága, szándéka, szó szerinti tartalma összességében nem valósított meg közösséggel szembeni gyűlöletkeltést.

A videó elemzése során a Médiatanács azt is megállapította, hogy a javító-nevelő intézetekben élő kiskorúakról – a szerzőnek a csatolt filmes illusztrációt bevezető kommentárjával ellenétben – egyáltalán nem esett szó az összeállításban.

A gyűlöletkeltésre alkalmas megnyilvánulások vizsgálata során a Médiatanács megállapította, hogy a médiatartalom a felhasznált filmes összeállítással együtt sem merítette ki az Alkotmánybíróság által meghatározott gyűlöletkeltő magatartás/megnyilvánulás fogalmát.